

שיאריהת ישראל

דברי תורה וסיפורים מרבינו

הרה"ק רבי ישראל דוב בער מזוילעדניק וצוק"ל

יד"ל ע"י מוסדות 'שאריהת ישראל' וזוילעדניק בעיר קאראסטין אוקריינא

גיליון ט"ו
חג הפסח
תשפ"ב

אור הגאולה

ליקוטים מרבדי רבינו בעניני הגאולה השלמה

'אחות לנו קטנה ושדיים אין לה, מה נעשה לאחותנו ביום שידובר בה וגו', אם חומה היא נבנה עליה טירת כסף, ואם דלת היא נצוד עליה לוח ארז, אני חומה' וגו' (שיר השירים ח ח-י)

הפירוש הוא, 'אחות' קאי על כנסת ישראל שנקראת 'אחותי', כמאמר [חז"ל] (שמו"ר נב ה): לא זו מחבבה עד שקראה 'אחותי', וזהו 'אחות לנו קטנה', שישראל הם עכשיו בקטנות ושפלות מאור, ו'שדיים אין לה', 'שדיים' נקרא משפיעים, כמו כן הצדיקים משפיעים לישראל כל טוב ברוחניות וגשמיות, אבל כעת אין לנו משפיעים כאלו, לכן הוא אומר 'מה נעשה לאחותנו ביום שידובר בה', היינו ביום הדין הגדול והגורא, וכמו שכתוב (איוב א ו) 'ויבואו בני האלוקים להתייצב על ה'.

והתחיל שלמה המלך ע"ה לנחם אותנו, וידוע שאצל הנביא, שכינה מדברת מתוך גרונו, ואמר בשם הקב"ה

<< המשך בעמוד ב'

אור הפסח

ליקוטים דברי תורה מרבינו בעניני חג הפסח

כנגד ארבעה בנים דיברה תורה: חכם, רשע, תם ושאינו יודע לשאול (הגדה של פסח) וידוע הקושיא על סמיכות רשע לחכם. וי"ל ש[הפירוש הוא, בסמיכות של] 'חכם - רשע', שהרשע תיקונו על ידי החכם, ואחר כך הוא בא למדרגת 'תם', ויעקב איש תם' (בראשית כה כז), ולבסוף למדרגת 'אינו יודע לשאול', היינו לבחינת ג' ראשונות דלית תמן שאלה (ראה בוהר ח"א א:), [וכן אמרו] 'תכלית הידיעה שלא נדע' (בחינת עולם יג מה).

או יאמר [לכאר ענין סמיכות] 'חכם - רשע', כשהחכם מחזיק את עצמו לחכם בשלימות הגמור, אז הוא בא למדרגת רשע. ו'שאינו יודע לשאול', פירוש שאין יכול לבקש מהש"ת, 'את פתח לך', השי"ת בעצמו כביכול פותח לו פתח וד"ל.

(שער הזמנים פסח עמוד קמד)

אחרון של פסח הוא בסוד פסח דלעתיד, אחרון של פסח הפירוש הוא, אפילו מי שהוא מונח בעמקי הקליפות עד שהוא בבחינת אחר [כמרומו בתיבת 'אחרון'], גם לוי יש תיקון בפסח - בחינת דילוג, על ידי בחינת 'למעני למעני אעשה', וד"ל.

(שער הזמנים פסח עמוד קמה)

זמני כניסת ויציאת השבת

קאראסטין	אנטוורפן	לונדון	ניו יורק	בני ברק	ירושלים	
7:42	8:01	7:42	7:17	6:47	6:33	כניסת השבת
8:56	9:04	8:53	8:20	7:52	7:47	יציאת השבת
9:54	9:49	9:53	9:04	8:27	8:26	רבינו תם

מערכת גליון "שאריהת ישראל" מאחלת לכל הקוראים ולכל בית ישראל חג פסח כשר ושמח!

אור ההלכה

פסקי הלכה קצרים בהלכות שבת

אופה (ד)

הנה כדי להחזיר סיר על האש בשבת יש ליהרר בששה דברים וכדלהלן:
א. שיהיה האש גרוף וקטום, דהיינו כפי שהעולם נוהג
שמשתמשים בפלטה או שהאש מכוסה בבלע"ך.

ב. שיהיה התבשיל מבושל כל צרכו.

ג. אם יש רוטב בתבשיל יש להקפיד שלא יצטנן הרוטב
לגמרי אלא יישאר הם קצת [דהיינו שיהא ראוי לאכלו כך, ולא שיהיה
פושר]. ולהמג"א יש להקפיד גם בדבר יבש שיישאר הם.

ד. שיהיה בדעתו בעת שנוטלו מהאש להחזירו אחר כך,
[ובדיעבד אפשר להקל בזה].

ה. שיהיה הסיר בידו, ולא יניחנו על גבי הקרקע או השיש.

ו. אין להחזיר את הסיר אלא ע"ג הכירה ולא בתוכה, ולכן
כיום אין להחזיר את הסיר לתוך התנור. ויש מקום להקל באופנים
מסויימים כמובא בשו"ת שבט הלוי (ה"ג סי' מה) ובשו"ת מנחת יצחק
(ה"ג סי' כח).

ז. כשרוצה לחמם חלה קפואה כדי להפשירה, מותר ליתנה
ע"ג מיחם העומד על האש, אבל לא יתנה ע"ג הפלטה או הבלע"ך,
[ואם יש קרח ע"ג החלה, אין ליתנה במקום שיוכל להגיע לחום שהיס"ב,
וגם לכאן] אסור להסיר את הקרח מדין בורר].

פסקי ההלכות אינם אלא לעורר את לב המעיין

אור הגאולה

ליקוטים מזכריו רבינו בעניני הגאולה השלמה

<< המשך מעמוד א'

תנחומין לישראל: 'אם חומה היא', גם אם בעוונותיכם
עשיתם מסך מבדיל כחומה עבה – נכבנה עליה טירת כסף,
פירוש זכות אברהם יעמוד לכם, ששורשו מדת החסד
והאהבה (זוהר ח"ג רלא), ו'כסף' הוא מרמז על אהבה, כמאמר
הכתוב (בראשית לא ל) 'כי נכסף נכספתה'.

'ואם דלת היא', היינו אם אנו ח"ו דלים ודיקים בנפש
ובגוף – נצור עליה לוח ארז, הקב"ה מבטיח אותנו שזכות
משה רבינו ע"ה יעמוד לנו, כי איתא בספרים הקדושים
(ראה כלי יקר שמות כו טו) שמשה מכונה בשם ארז, ולכסף
אמר הקב"ה, אם ח"ו זכות אבות לא יועילו מחמת שפגמתם
מאוד, אומר הקב"ה 'אני חומה', אני כביכול עשיתי לכם
מסך מבדיל, שנתתי בעם יצר הרע, וכמאמר [הכתוב]
(מיכה ד ו) 'אשר הרעותי' (ראה סוכה נב:), ומה אתם חייבים,
'ושדי כמגדלות', השפעתיה תהיה בדרך דילוג, שלא על פי
אתערותא דלתתא שלכם, רק שאף שאתם אינכם ראויים –
אערה עליכם רוח ממרום, ואתן בכם כח התשובה, וד"ל.

(שער הזמנים פסח עמוד קמה)

יומא דהילולא

י"ז ניסן – הרה"ק ר' יצחק מסיקווירא בהרה"ק ר' מרדכי מטשרנוביל זצ"ל
הרה"ק ר' משה מרדכי מקאפיטשניץ בהרה"ק ר' אברהם יהושע העשיל זצ"ל

י"ח ניסן – הרה"ק ר' חיים אברהם ממיקולאייב בהרה"ק ר' שלמה זצ"ל

י"ט ניסן – הרה"ק ר' אהרן הגדול מקארלין בן הרה"צ ר' יעקב זצ"ל
הרה"ק ר' שלמה יהודה לייב מלענטשנא ב"ר ברוך זצ"ל

כ' ניסן – הרה"ק ר' יעקב ממוגליניצא בהרה"ק ר' אלימלך מליזענסק זצ"ל
הרה"ק ר' יחזקאל פאנעט (תלמיד הרה"ק רמ"מ מרימינוב) מקארלסבורג זצ"ל

כ"א ניסן – הרה"ק ר' דוד לאה'קס (תלמיד הבעש"ט) ב"ר ישראל זצ"ל

אור הצדיקים

סיפור לזוג הפסח

לא אבה לוותר. הרוחות בבית התלהטו. בהגיע ליל הסדר היתה האווירה בבית הזוג הצעיר עגומה למדי. הבעל לא אכל מתבשיליה של רעייתו, והביט בלב מתפלץ בקניידלאך העולים על השולחן.

בביתו של הרבי מאפטא, היתה אווירת ליל-הסדר עילאית ומרוממת. הרבנית שמחה על התבונה שהדריכה אותה לא לספר לבעלה על עניין המצות. קודם לכן, כשהגיע זמן אכילת המצה, החסיר לבה פעימה, אך מיד נרגעה. התנהגותו של בעלה לא חרגה מהרגיל. הוא נטל בידי את המצות, בירך עליהן בכוונה רבה כהרגלו, כאילו לא אירע דבר. ליל-הסדר עבר בשמחה ובהתרוממות-רוח.

ימים אחדים לאחר הפסח הופיע אותו זוג צעיר בביתו של הרבי. הם סיפרו על המריבות שנתגלעו ביניהם בפסח האחרון וביקשו את עצתו. הרבי ביקש לשמוע מה אירע, והשניים סיפרו לו על המריבה הגדולה שפרצה ביניהם בנושא המצה השרויה.

הרבי הרהר קלות ולפתע פנה אל שמשו וביקשו לקרוא לרבנית. הרבנית נכנסה פנימה תמהה במקצת. "ספרי להם בבקשה אילו מצות אכלתי השנה בליל הסדר", פנה אליה הרבי.

לשונה של הרבנית דבקה לחיכה, לבה הלם בקרבה: האמנם ידע בעלה? האם רוח-הקודש פיעמה בו? בלית-ברירה נאלצה הרבנית לחשוף את סיפורן האמיתי של המצות.

פנה הצדיק מאפטא אל הבעל הצעיר ואמר: "רואה אתה, אני, שהקפדתי על הידור המצות בליל-הסדר ידועה לכל, אכלתי השנה מצות רגילות, ככל האדם, ולא פציתי פה. ידעתי גם ידעתי, אך החרשתי כדי לא להפר את שלום הבית. ראוי היה גם לך, שלמרות הקפדתך לא לאכול 'שרויה' בפסח, תמצא את הדרך לשכנע את רעייתך, בנועם ובסבלנות, ללכת בדרכך ולא להפר את שלום ביתך בחג הפסח. מיהרו שני בני הזוג להתפייס ופנו לביתם שמחים ואוהבים כבראשונה.

המצות המיוחדות של הרבי נעלמו. ליבה של הרבנית פג. במהירות שיחזרה את כל מה שאירע והבינה כי השמש, בתום-לבו, בחר דווקא במצות המיוחדות של הרבי כדי ליתם לגבאים!

לבה של הרבנית נפל בקירבה. דבר כזה טרם אירע בבית. מה תעשה עתה? כיצד תוכל לספר זאת לרבי? במחשבה מהירה החליטה להעלים את הדבר. הן ממילא אין כל אפשרות להשיב את הנעשה. מדוע אפוא להסב לרבי עוגמת-נפש מיותרת! נטלה הרבנית שלוש מצות אחרות והניחה אותן מול מקום מושבו של הרבי.

"ספרי להם בבקשה אילו מצות אכלתי השנה בליל הסדר", פנה אליה הרבי

בעיר אפטא התכונן לקראת הפסח זוג צעיר. זה להם הפסח הראשון לערוך את החג בצוותא. בערב החג, משכנס הבעל למטבח, מצא את רעייתו עוסקת בהכנת קניידלאך מקמח מצה. אחדים מהקניידלאך כבר התבשלו בתוך סיר המרק.

הבעל, שהיה ירא-שמים ונזהר כל ימיו ממצה שרויה, נרעש ממראה עיניו והרים קול זעקה: "שרויה בפסח!". הרעיה הצעירה הגנה על עצמה בטענה כי אימה וסבתה אף הן אכלו 'שרויה' בפסח. הבעל התכעס וצעק שלא העלה על דעתו שצריך להבהיר דבר פשוט כל-כך, שבפסח אין אוכלים 'שרויה'.

אולם האשה עמדה על שלה והצהירה כי לא תשנה ממנהג אימותיה. גם הבעל

הרה"ק ר' אברהם יהושע העשיל מאפטא, המכונה 'אוהב ישראל', היה זהיר באופן מיוחד מפני חשש של חמץ בפסח. בביתו ידעו, שאפילו כאשר התעורר חשש קל שבקלים בנושא זה, היה פוסק לחומרא.

במיוחד היה מקפיד על שלוש המצות שמהן היה אוכל בליל-הסדר. אף שגם יתר המצות שעלו על שולחנו בכל ימי החג כשרות היו למהדרין מן המהדרין, הרי על אותן שלוש מצות היתה הקפדתו חמורה בתכלית החומרה. הוא עצמו היה מתעסק באפייתן ולא נתן לאיש להתקרב אליהן. מיד בתום אפייתן היה ארוזן באריזה כפולה ומשמרן בפינה מיוחדת, בחדר מיוחד שהותקן לקראת החג לאיכסון מצות אלה וכל יתר המצות.

מדי שנה היו כמה מהחסידים הקרובים של הרבי מוזמנים לסעוד עימו על שולחן הסדר. עריכת הסדר נעשתה תמיד ברוב עם, ומובן שההכנות לקראת הסדר היו רבות.

באותה שנה היה מספר האורחים המוזמנים רב במיוחד, וההכנות לחג היו בהתאם. הרבנית טרחה ועמלה סביב הצוות שעסק במלאכת הבישול, ובמקביל ניצחה ביד רמה גם על אלה שעסקו בשאר ההכנות: סיווד הקירות, מירוק הרהיטים, התקנת החצר, ועוד ועוד.

נהוג היה בעיר אפטא, שבימים הסמוכים לחג היו עוברים גבאי הצדקה מבית לבית ומלקטים מצרכים שונים לעניי העיר. בראש וראשונה, היו אוספים מצות, שכן לא זו בלבד שאכילתן היא חובה מן התורה, אלא שהן גם היקרות ביותר מתוך כל מצרכי הפסח. לא נמצא בית בכל העיירה שהגבאים התדפקו על דלתותיו ולא נענו ברצון וביד נדיבה. גם על ביתו של הרבי לא פסחו הגבאים, כמובן.

כשהגיעו לבית הרבי היו ידיה של הרבנית מלאות עבודה. היא הורתה לאחד השמשים לגשת לחדר המצות ולקחת מן המצות שלוש מצות עבור גבאי הצדקה. העבודה לפני הייתה רבה והיא לא הלכה לבדוק אילו מצות מסר השמש לגבאים.

הגיע ערב החג והרבנית ניגשה לעריכת השולחן. והנה, שומו שמים -

אור הישועות

סיפורי ישועות ומופתים מרכיניו

✽ 'דער וואס וועט נאר אנכאפן מיין קלאמקע וועט געהאלפן ווערן' ✽

[-מי שרק יגע בידית דלתי יושען]

נכרי אחד וביקש לקנות בייגעלאך בשלושים קופיקות. הלה הוציא מארנקו רובל, ואת שבעים הקופיקות שקיבל לעודף שלשל לארנקו הקטן שהיה מיועד לכסף קטן. וברוב טרדתו השאיר את ארנקו הגדול שבו היו מונחים עשרת אלפים רובל והלך לדרכו.

האשה הבחינה מיד בארנק התפוח בשטרות, הפילה אותו ארצה וטמנה אותו בשלג העמוק שנערם על האדמה. לא עברה שעה קלה והנכרי חזר לדוכנה והחל לשאול היכן ארנקו. האשה ענתה לו שלא ראתה שום ארנק ואינה יודעת במה מדובר, אבל הנכרי התעקש ואמר שבטוח הוא שהשאיר כאן את ארנקו והוא דורש אותו בחזרה. במקום החלה מהומה והצעקות נשמעו למרחוק.

הנכרי ראה שהכל מתחילים להתקבץ ואין זה לכבודו. לכן פנה אל המשטרה להתלונן על אבדתו. המוכרת הוזמנה למשטרה, אבל גם שם חזרה על טענותיה שאין היא יודעת במה מדובר. 'שמע לי' אמר השוטר לנכרי, 'אין לי דרך להוציא ממנה את הארנק, ואין לך שום הוכחה שהארנק אצלה. אין לי שום עצה לתת לך, אלא שתלכו יחדיו אל הצדיק הגדול, ובפניו תהיה האשה מוכרחת להודות על הגניבה.'

באין ברירה קיבל הנכרי את עצת השוטר, והלך עם האשה לבית רבינו. כשנכנסו השניים לחדרו של רבינו, רמז האשה לרבינו שאכן הכסף בידה. הרבי שהבחין ברמיזותיה, הקשיב לדברי הנכרי, ובסיום דבריו אמר להם שיחזרו אליו למחרת השעה שלוש אחר הצהריים. בינתיים שלח רבינו שליח לקרוא לאשה, וציוה עליה שתפקיד את הכסף אצלו.

למחרת, בשעה היעודה, התייצבו השניים בבית רבינו, וגם השוטר גלווה עימם. פנה רבינו אל הנכרי וביקש ממנו שיתן סימנים בארנקו ובתכולתו. פתח הנכרי ומסר את הסימנים המובהקים שיש לו בארנק. רבינו לא נתן לו לסיים את דבריו ואמר לו 'למה אתה מדבר עמי ברוסית? וכי אינך יכול לדבר באידיש?'

הנכרי עשה את עצמו כמי שאינו מבין את הנאמר והמשיך לדבר ברוסית. הפנה רבינו את ראשו לעבר הגבאי ואמר לו: תן לו כמה מכות טובות ונאמנות ואז נראה איך שהוא מדבר באידיש... הנכרי לא המתין שהגבאי יעשה כפקודת רבינו, ומיד החל לדבר באידיש שוטפת כאחד היהודים.

פנה אליו רבינו בשנית ואמר לו: הרי אתה בעלה של אשה עלובה זו. מדוע זנחת אותה ואת עולליה? עתה צריכה היא להשיא את בניה, וביתה ריק. ואין היא יודעת מאין יבוא עזרתה.

מיד הודה האיש כי הוא אכן בעלה, ונתן לה גט כדת וכדין. ומכל צרור כספו לקח רק אלף רובל, ותשעת האלפים הנותרים השאיר לאשתו ובניו.

פעם הגיעה אשה עגונה לוויילעדניק וקבעה את מושבה באחת האכסניות בעיר, ביודעה שמכאן תצמח ישועתה.

באותה עת קרא רבינו לשמשו ואמר לו: נעל את דלתות ביתי ואל תניח לשום אדם בעולם להיכנס לחדרי. איני יודע מה רוצים הם ממני? מה הם חושבים? התחת אלוקים אנוכי שאוכל למלא את משאלותיו של כל אחד ואחד? רבינו חזר על דבריו בקול גדול, והגבאי עמד נדהם ולא הבין מה פשר הצעקות, ומיהו זה שאין להכניסו.

כעבור זמן מה הגיעה האשה העגונה לבית רבינו, והתפרצה לחדרו, והחלה לבכות ולתנות את מר גורלה. רבינו נזף בגבאו על שנתן לה להיכנס לביתו ולא נעל את הדלת כראוי. אך כבר היה מאוחר מדי.

העגונה פרצה בככי תמרורים וביקשה מרבינו שיושיענה ממצבה העגום, וכה ביקשה מרבינו: זה לי תשע עשרה שנה שבעלי זנח אותי ואת ארבעת ילדיי, וכבר כשל כח הסבל. הבנים כבר הגיעו לפרק האיש מקדש, ואין לי כסף אפילו להוצאות המזון והמחיה. כבר שנתיים ימים שאני מתגלגלת בדרכים עד שסוף סוף הגעתי לבית רבינו, ועתה ממאן רבינו לשמוע אליי ולהשיבני מאין יבוא עזרי.

רבינו אפילו לא העיף מבט לעבר האשה הבוכיה, אלא פנה לגבאו וציוהו שישליכנה מעם פניו. כששמעה האשה דברים אלו מפי רבינו גברו זעקותיה ויללותיה, והתחילה לזעוק: רבי קדוש, רחם עלי ועל ארבעת בניי! אתן לרבי כמה כסף שידרוש ממני. הנה יש לי כאן חמישה רובלים שאני מוכנה ומזומנת לתתם עכשיו לרבי.

'ששה רובלים יש לך' אמר לה הרבי 'ולא רק חמישה'. האשה הודתה שכדברי רבינו כן הוא. 'ולא זו בלבד' המשיך רבינו, 'יש לך עוד עשרים וחמישה קפיקות'. 'נכון' אישרה האשה, 'אבל לא אוכל לתתם לרבי, מכיון שצריכה אני להם להוצאות הדרך'.

אמר לה רבינו 'מכספך לא אקח מאומה, ולא זאת בלבד, אלא אוסיף לך מעות להוצאות הדרך. ומייעץ אני לך שתיקחי את הכסף שאתן לך, ותקני בו בייגעלאך ביריד שיתקיים בעירנו מחר. לאחר מכן תעמדי ותמכרי את הביגעלאך בשוק. בכסף שתרוויחי קני בייגעלאך נוספים ותמכרי אותם. ואולי יעזרך השי"ת ובדרך זו תוכלי לפרנס את משפחתך וגם להשיא את בנייך'. רבינו סיים את דבריו ונתן לה עשרים וחמישה קופיקות של כסף, שבהן עליה לקנות את הביגעלאך.

עשתה האשה כדברי הצדיק, קנתה בייגעלאך והתחילה למוכרם. בסוף היום ספרה האשה את מעותיה, ונוכחה לראות שההצלחה האירה לה פנים. ויש לה די מעות לסחור בהם למחר. ואכן למחר ניצבה שוב בשוק ומכרה בייגעלאך, והנה לפנות ערב ניגש אליה

מי שיש באמתחתו דברי תורה, סיפורים או עובדות מרכיניו הק', נשמח אם ישלחם אלינו y0527173945@gmail.com